

Практичне застосування пункту 29 Особливостей на прикладі оскарження умов ТД по предмету закупівлі «Вугілля кам'яне»

Відповідно до [пункту 29 Особливостей](#) здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 (далі — [Особливості](#)), у разі проведення відкритих торгів згідно з цими особливостями для закупівлі твердого палива, бензину, дизельного пального, природного газу, газу скрапленого для автомобільного транспорту, газу скрапленого для комунально-побутового споживання та промислових цілей, електричної енергії положення [пунктів 1 і 2 частини другої статті 16 Закону України](#) «Про публічні закупівлі» замовником не застосовуються.

У разі здійснення закупівель, визначених абзацом 1 цього пункту, замовники не можуть установлювати вимоги до предмета закупівлі, що не передбачені відповідним національним стандартом (за наявності національного стандарту для відповідного предмета закупівлі).

Як ми бачимо, цією нормою впроваджені обмеження щодо можливих умов закупівлі, які може встановити замовник при закупівлі товарів, що визначені абзацом 1 наведеного пункту.

На прикладі однієї закупівлі твердого палива, а саме вугілля кам'яного, враховуючи позицію Постійно діючої адміністративної колегії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель (далі — Колегія), розберемось, яких помилок не потрібно допускати замовнику, щоб не порушити вимогу [пункту 29 Особливостей](#).

Рішення Колегії від 11.01.2023 № 373-р/пк-пз, закупівля [№ UA-2022-12-28-005207-а](#).

Замовником здійснюється закупівля за предметом: ДК 021:2015: 09110000-3 — тверде паливо, а саме вугілля кам'яне марки ДГ. За умовами закупівлі предмет закупівлі повинен відповідати ДСТУ 7146:2010 «Вугілля кам'яне та антрацит для побутових потреб. Технічні умови» та ДСТУ 3472:2015 «Вугілля буре, кам'яне та антрацит. Класифікація».

Обставини розгляду скарги № 1

Скаржник наголошує, що тендерною документацією встановлено неправомірні вимоги щодо надання у складі пропозиції учасника таких документів:

висновку з оцінки впливу на довкілля щодо планової діяльності з розробки запасів кам'яного вугілля та / або щодо планової діяльності з видобування корисних копалин та / або їх переробки та / або сортування та / або їх збагачення;

гарантійного листа про надання документів, зокрема сертифікатів чи протоколів випробувань, під час укладання договору про закупівлю, якщо такі документи не надаються у складі пропозиції через їх відсутність, з підтвердними документами щодо вжиття заходів для отримання необхідних документів;

спеціального дозволу на користування надрами (а саме на видобування корисних копалин);

дозволу на експлуатацію гірничо-шахтного устаткування та дозволу на виконання підземних гірничих робіт, виданих виробникові вугілля;

листа від виробника, адресованого учаснику та замовнику, із зазначенням номера закупівлі стосовно можливості використання у даній закупівлі таких дозволів;

сертифіката походження вугілля, що є предметом закупівлі, виданого Торгово-промисловою палатою України;

висновку про походження товару, що є предметом закупівлі, виданого Торгово-промисловою палатою України;

сертифікатів, що підтверджують відповідність учасника вимогам міжнародних стандартів ISO 14001:2015 «Системи екологічного менеджменту» та ISO 45001:2018 «Системи 46 менеджменту охорони здоров'я та безпеки праці»;

договору з виробником (або постачальником) товару із специфікацією на обсяги не менші, ніж визначені даною закупівлею, із зазначенням ціни товару (у випадку, якщо

учасник не є виробником).

Позиція Колегії

Посилаючись на норму [пункту 29 Особливостей](#), враховуючи факт, що на предмет закупівлі поширюється ДСТУ 7146:2010, Колегія дійшла висновку, що наведений стандарт не передбачає наявності вищезазначених документів. Тим самим наголосила, що положення документації суперечать вимогам чинного законодавства в цій частині. Встановивши наведені вище умови, замовник порушив положення [пункту 29 Особливостей](#).

Обставини розгляду скарги № 2

Окремо скаржник наголошує, що тендерною документацією встановлено інші неправомірні вимоги щодо надання у складі пропозиції учасника документів, а саме:

документів, що підтверджують проведення лабораторних досліджень умов праці учасника, зокрема, за показниками важкості та напруженості праці, а саме протокол проведення дослідження важкості та напруженості праці у кількості не меншій, ніж на одне робоче місце (професію) учасника з висновком про те, що показники напруженості праці не перевищують допустимі, які проведені підприємством або установою, атестованою Державною службою України з питань праці на проведення гігієнічних досліджень факторів виробничого середовища і трудового процесу разом з підтвердними документами про це (лист або інформація) від Державної служби України з питань праці, що видані такому підприємству або установі;

документа (листа, довідки тощо), виданого відповідним територіальним управлінням Фонду соціального страхування України про наявність або відсутність зареєстрованих нещасних випадків в учасника (на будь-яку дату).

У свою чергу скаржник зазначає, що наведені вимоги можна трактувати як вимоги на підтвердження відповідності кваліфікаційному критерію «Наявність в учасника працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід».

Позиція Колегії

Знову ж таки, посилаючись на норму [пункту 29 Особливостей](#), Колегія робить висновок, що наведені положення документації суперечать вимогам чинного законодавства, тим самим, встановивши їх, замовник порушив положення цього пункту.

Обставини розгляду скарги № 3

Предметом оскарження були також такі технічні вимоги до предмета закупівлі:

спікливість рога запропонованого учасником вугілля повинна бути до дванадцяти включно;

похибка у показниках зольності, загальної вологи, нижчої теплоти згорання, поставленого вугілля може складати +/- 15 одиниць.

Позиція Колегії

Враховуючи норму [пункту 29 Особливостей](#), Колегія наголосила, що ДСТУ 7146:2010 та ДСТУ 3472:2015 не передбачено наведених технічних вимог до предмета закупівлі.

Беручи до уваги наведені обставини опрацьованого рішення органу оскарження, замовник повинен усунути наведені невідповідності шляхом внесення відповідних змін до документації. Тому Колегія постановила зобов'язати замовника внести зміни до тендерної документації.

Коментар

Виходячи зі змісту такої позиції органу оскарження та норми [пункту 29 Особливостей](#), вбачається, що допустимим є встановлення вимог та витребування документів, які не заборонені ні наведеною нормою, ні чинними стандартами. Також це стосується і вимог щодо витребування, для прикладу, сертифіката відповідності стандарту ISO 14001:2015 «Системи екологічного менеджменту», витребування якого, як ми звикли, не є дискримінацією чи обмеженням до учасників. Проте витребування такого документа повинно бути дозволено відповідно до [пункту 29 Особливостей](#) під час здійснення закупівель товарів, визначених цим пунктом.

Тому якщо необхідно внести зміни до тендерної документації, замовнику знадобиться і [протокол про внесення змін до тендерної документації](#), взірець якого можна завантажити на порталі RADNUK.COM.UA.

Читайте також публікації:

[«Недопустимість від'ємної маржі — правомірна вимога замовника чи ні? Практика АМКУ»;](#)

[«Тотожний предмет закупівлі: що це?»;](#)

«Деякі аспекти закупівель бензину та дизельного палива після прийняття
Особливостей».